

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Szinte hihetetlen

ogy a bukaresti miniszteriumokban ilyen rendszertelenséggel intéződnék a egyes ügyek. Talán nem is rendszertelenség, mert a kisebbségi ügyek kezelésének rendszertelenségében bizonyos határozott tendencia, rendszer nyilvánul meg. Ez a szisztéma az előadások, a felelőtlen ígéretések endszere. Felelőtlen ígéretés még akkor is, ha a miniszter maga teszi, mert ha az államtitkár vagy vezér-elügyelő dezavualhatja főnökét, ha nyilván modhatja, hogy a miniszter nem ismeri a törvényt, ha egyéni akaratát leplezetlenül szembe szegezheti az egész kormány programatikus álláspontjával alátámasztott reszortminiszteri elhatározással és mindezekkel szemben az ő véleménye az elhatározó, az ő akarat a döntő, akkor ebben a rendszertelenségben rendszert kell látnunk. Olyan rendszer érvényesülését, mely következményeiben végtelemül lesújtó a kisebbségekre és szorosan jellemző az ellentétes politikai iránylatok között hanyodó kormányzati rendszerre. Itt áll előttünk tipikus példaként a temesvári piarista gimnázium ügye. Egyedüli — hangsúlyozzuk egyedüli — magyar középiskolája az egész Bánságnak. Ez is már csak azért van, mert az alsó osztályokban a tanítási nyelv kizárólag román. Az iskola felekezeti jellegének kérdése nyomán a kormány intencióinak megfelelően kedvező elintéztést nyert, csak az volna hátra, hogy a kormány ezt az elvet a gyakorlatban érvényesíteni engedje, akadályokat ne támaszon. Az illetékes miniszter erre vonatkozólag kötelező ígéretet is tett és alán az utasítást is kiadta a rendelet írásba foglalására. És mi történik? Nem az, amit mindenki joggal várhat, ami az egész világon természetes volna. Ön egy államtitkár — a felelős miniszter felelőtlen alárendeltje — és ezt mondja: Nem oda Buda! A miniszter beszélhet, amit akar, történni még az történik, amit én akarok. Így történt a piarista gimnázium ügyében. Magyar Párt részéről hangoztatták a közoktatásügyi miniszter jóindulatát, előzékenységét és megértését, a kérdés jog és törvényszerinti elintéztése — mert a magyarság semmiféle törvényeken túlmenő privilegiumot nem kért — késik, mert az államtitkár nem akarja. Szeretnők látni, a Petroviei közoktatásügyi miniszter milyen erélyes gesztussal megmutatná, hogy nemcsak a miniszteri szobában, hanem az egész közoktatásügyi miniszteriumban ő a legnagyobb ur, emez csak szeretnők látni, de azt várjuk is a miniszter úrtól.

A magyar parlamenti csoport ellenzékbe megy ha a kormány tovább folytatja az elodázás taktikáját és nem teljesíti a jogos kisebbségi kívánságokat

Tornya szenátor beszámolója Magyarszentmártonban

Magyarszentmárton, aug. 21.

Magyarszentmárton községe ma tartotta meg a templomi búcsúünnepélyt. Ennek a szentiszta magyar községnek polgárai meghívták Tornya Gyula dr. szenátort, hogy ezt a napot velük ünnepelje meg. Tornya a meghívást elfogadta és tegnap délután érkezett meg Magyarszentmártonra. Kisérétében voltak Lengyel István eszaki esperes, Faragó János teológiai tanár és Kubán Endre szerkesztő. Tornya dr. szenátort a községben nagy ünnepélyességgel, lelkesedéssel és szeretettel fogadták, este pedig a nagyvendéglőben bankettet rendeztek a tiszteletére.

Csotó Nagy István plébános szólalt fel elsőnek. Régi

szokása a magyarnak

— mondotta — hogy ünnepélyes alkalmakkor elsőnek az uralkodóról emlékezik meg és azért poharát Ferdinánd királyra üritette. Utána Lengyel István esperes szólalt föl és a jelenlevők nevében, azt a kérést intézte Tornya Gyula dr. szenátorhoz, hogy ismertesse a magyar parlamenti képviselők eddigi működését. Tornya Gyula dr. eleget tett a kérésnek és közel egy óras beszédben mondotta el beszámolóját.

— Valahányszor úgy érzem, — kezdette beszédét, — hogy erőim a küzdelemben lankadni kezdenek, mindig

ide menekülök

a magyarság körébe. Itt a magyar nép körében mindig felfrissülök és mindig új erőre kapok ahhoz a küzdelemhez, amelyet a magyarság jogaiért folytatunk. A magyar parlamenti tagok eddigi működéséről még nem tudok sokat mondani. A parlament eddigi ülészsaka jóformán a mandátumok igazolásával

telt el és tulajdonképpen munkásságunk csak majd az októberi ülészsakon kezdődik. A magyarság méltán csodálkozhatik azon, hogy mindaz, aminek bekövetkezését a kormánnyal kötött paktum alapján reméltük,

nem következett be.

Ennek oka kétféle. Az egyik az, hogy az eddigi hét esztendő alatt a magyarság panaszai és sérelmei annyira felszaporodtak, hogy ha azok fokozatos orvoslását meg is kezdik, sokára tart, amíg végére érünk. Másrészt azonban a kormány az oka is annak, hogy halogató politikájával kívánságai teljesítését elodázza. Be kell azonban látnia a kormánynak, hogy az ígéretek teljesítésére nem várhatunk a végtelenségig. Mert ha ez a várás tulsokáig tart, akkor a magyarság

elfordulhat a kormánnytól.

Ha ez bekövetkezik és ha mi magyarak majd nem a kormány oldalán leszünk többé, az nem a mi hibánkból fog bekövetkezni.

— Ezt a mai alkalmat felhasználom arra, hogy Magyarszentmártonon keresztül üzenetet küldjek a sajtónak is. A magyar sajtó egy részének és a bukaresti sajtónak is. A magyar sajtó egy része sok készülő mozgalomról időnként elír és nem érzi át, hogy ezzel csak árt az ügynek. Helyesen tenné, ha a sajtónak ez a része bevéválná, amíg a parlamentben elért

eredményeiről beszámolhat.

A román sajtó pedig, amely minden magyar akciót csak támad és elgáncsolni igyekszik, vegye tudomásul, hogy mi nem vagyunk ellenségei az országnak, nem akarunk törvényellenességet, nem akarunk kivételt. A román sajtó ezzel a taktikával nem szolgálja a lelkek

közeledését, viszont támadásaival mégsem félemlit meg bennünket és mégsem éri el azt, hogy a magyarság jogos érdekeiért való harcot abbahagyjuk.

— Az ország minden részéből százával kapják a magyar parlamenti tagok a leveleket, amelyekben különböző kéréseket adnak elő. Szívesen, örömmel állunk a magyar polgároknak bajaikban oldala mellé, azonban kérni kell, hogy a teljesen

magántermészetű ügyek

előadását mellőzzék, mert ezzel elvonják időnket és energiánkat a közérdekű ügyektől. Nekünk elsősorban azokkal a dolgokkal kell foglalkoznunk, amelyek az egész romániai magyarság közös érdekei.

— Ismétlem, amit előbb mondtam. Várunk a kormány ígéreteinek teljesítésére, de sokáig már nem várhatunk. A kormánynak értékelni kell azt, hogy a kisebbségek szavazataival jutott többséghez. Ha nem tartja be szavát úgy, ahogy a kisebbségek betartották, úgy ezek kénytelenek lesznek

más orientációt keresni

és egy újabb választásnál ez a kormány aztán hiába várná a kisebbségi választók szavazatait. Mi, akiket a szenátusba és a kamarába a magyar választók bizalma küldött, kérjük, hogy a magyarság ezt a bizalmát továbbra is tartsa meg irántunk. Minket meg az Isten addig éltesen, amíg a magyarságért dolgozunk.

A nagy tetszéssel fogadott beszédet a magyarszentmártoni magyarság nevében Deák Lajos pártelnök köszönte meg. Kubán Endre felköszöntőt mondott Magyarszentmárton községre és annak plébánosára, Csotó Nagy Istvánra, akit névnapja alkalmából üdvözölt. Oláh József bíró megköszönte Tornya szenátornak, hogy eljött a községbe és felvilágosítást adott a

politikai helyzetről.

Az eddigi képviselők csak a választás előtt mutatkoztak, de utána soha többé.

Pénteken délelőtt a templomban Faragó János teológiai tanár nagymisét mondott, melyen Csotó Nagy István plébános Lengyel István esperes és Komlósi András piarista tanárjelölt asszisztáltak. Délben a vendégeket Csotó Nagy István plébános látta ebédre, akik azután az egész község lelkes bucsuztatása után elutaztak.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2'42'5, Párisban 16'60

Temesvári magánárfolyamok 1926 augusztus 21-én reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjegyet középkereséssel.

Angol font: 1036'00—1038'00—1020, dollár: 212'00—212'05—212'00, dinár: 3'77 külföldi, 3'70 beföldi, 3'65 effect, hollandi forint: 85'60—85'80—84'00, francia frank: 6'02—6'05—6'00, olasz líra: 7'00—7'05—6'90, cseh korona: 6'30—6'32—6'20, osztrák silling: 30'10—30'15—29'50, német márka: 50'65—50'75—50'00, magyar korona: 330—326—326, svájci frank: 41'15—41'25—40'50.

Októbertől januárig magyar szintársulat

tart előadásokat a temesvári színházban a téli idény alatt

Franyó temesvári szinigazgatása befejezett tény

Temesvár, augusztus 21.

Tegnap vitte el a posta azt a vas-kos iratesomót, amely a temesvári színház küszöbön álló szezonjának sorsát fogja eldönteni. Dobosan János dr. főpolgármesternek küldötték el a városházáról a színházra vonatkozó összes kérvényeket, a pályázók neveit, azok feltételeit és pedig úgy a magyar, mint a román és a német szezonra vonatkozólag. Gradinariu Emil városi kulturatanácsnok, aki a színház ügyében legutóbb Aradon folytatott megbeszélést a városi vezetőség tagjaival, terjedelmes memorandumot készített a polgármester részére a színházkérdés egész komplexumáról és azt az iratokhoz csatoltan Crismariu Oktavian dr. polgármesterhelyettes aláírásával elküldötték Dobosan nyári üdülőhelyére, aki haladéktalanul meghozza a szinigazgatók személyére vonatkozólag a döntést. Hisszük, hogy a város vezetőjét ebben a felelősséggel teljes kérdésben nem fogja más szempont irányítani, mint Temesvár kulturális érdekeinek.

feltétlenül védelme.

A temesvári színházra tudvaleg pályáztak magyar, román és német igazgatók, akik miniszteri koncesszió birtokában reflektálnak a színházra. A magyar jelöltek kérvényük beadása sorrendjében a következők:

1. Fekete Mihály, aki rövid néhány soros beadványban jelentette be, hogy a temesvári színházra pályázik.

2. Maurer Béla, aki kérvényében kötelezi magát arra, hogy román erők közreműködésével operaelőadásokat akar majd tartani és mindenben művészi nivón álló kulturmunkát ígér.

3. Franyó Zoltán szintén arra vonatkozólag tesz ígéretet, hogy a rendes magyar előadásokon felül egy hónapra terjedő

operaelőadásokat rendez

bukaresti és kolozsvári énekművészek felléptével, azonkívül több román szerző prózadarabját adja elő magyar nyelven.

4. Fehér Imre rövid táviratban jelentette be, hogy reflektál a temesvári színházra.

5. Szendrey Mihály nem személyesen adta be kérvényét, hanem az eddig fennállott Arad-temesvári szoros kapcsolatra való tekintettel, Arad városa intézett átíratot Temesvár hatóságához és utalt arra, hogy Aradon Szendreynek ítéltek oda a színházat, ennél fogva célszerű volna Temesvárott is az ő személyében megegyezni. Egyébként Szendrey pályázatát adott be Dévára, Máramaroszigetre és Szátmárra is.

Arad és Temesvár

az utóbbi években kiegészítették egymást a magyar színjátszás időrendjében és erre való figyelemmel ajánlotta Arad igazgatónak Szendreyt Temesvárra is. Gradinariu Emil kulturatanácsnok ebben a kérdésben is tárgyalt az aradi hatósággal, Olariu aradi főjegyző, továbbá az ottani kulturatanácsokkal és Harambasa lugosi polgármesterrel. Kialakult az a felfogás, hogy Arad és Temesvár további kapcsolata nem tartható fenn, egyik várost sem lehet a másiknak alárendelni, mellékállomását tenni, mert mindkét nagy városnak igénye van rendes főszezonra. Ennél fogva megállapodás jött létre, hogy a két város a jövőben nem alkot egy színi kerületet. Temesvár leendő magyar igazgató-

ja ezentúl Lugost, Harambasával erre vonatkozólag

megegyezés jött létre,

továbbá Orsovát és Karánsebest fogja mellékállomások gyanánt birni, míg viszont Arad városa is gondoskodik megfelelő más mellékállomásokról az ottani új igazgató társulata részére. A helyzetnek illetően való tisztázása után illuzoriussá vált Szendrey temesvári igazgatóságának kérdése.

A német színházi szezon természetesen szintén foglalkoztatja a város vezetőségét és itt az a vélemény alakult ki, hogy a német színház a játékidő tartamát illetőleg nagyon sokat kért. Így a téli szezon hétharmadát és a tavaszi szezon javarészét. Tekintettel arra, hogy a játékidőt a különböző nyelvű társulatok között méltányosan és a lakosság igényeinek megfelelően kell felosztani, a város vezetősége olyformán határozott, hogy

a magyar szintársulat

október, november és december hónapokban játsszik a temesvári színházban, január hónapban román társulaté a színház, de amennyiben román társulat nem jön, úgy a magyar társulat lesz köteles román erők közreműködésével operaelőadásokat tartani. Február, március és április hava viszont a német társulatnak van fentartva. A városi hatóság abból a körülményből indult ki, hogy a német szintársulat nemcsak Temesvárott játszik az év folyamán, hanem Nagyszebenben, Csernowicban és egyéb helyeken, ahol német nyelvű lakosság van, ennél fogva nem lehet egyedül Temesvárott olyan hosszú játékidőt engedélyezni, amely a magyar társulat egzisztenciáját veszélyeztetné. Így is igen súlyosnak látjuk a magyar társulat helyzetét, ha Temesvárott majd csak

néhány rövid hónapig

működhetik. A mellékállomások aligha adnak egész évre való megélhetést. Temesvár magyar színi kulturája legalább féléves szezonot igényelhet. Csáky Richárd dr. a romániai egyedüli német szintársulat igazgatója az egész ország területére kapott játsszási engedélyt és így léte sokkal biztosabb, mint akármelyik magyar társulaté. Temesvár város kulturosztyála lépéseket szándékozik tenni, hogy akkor, amikor Csáky német társulata Temesvárott játszik, az itteni magyar társulat viszont addig Nagyszebenben működhessek. Tudunk-

Zsidó tanulók a felekezeti iskolákban

A kormányval folytatott tárgyalások még nem szakadtak meg

Kolozsvár, augusztus 21.

Az utóbbi időben ismét olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a zsidó tanulóknak a felekezeti iskolákba való felvétele kétséges, jöllehet Willer József dr. néhány nap előtt kijelentette, hogy az akadályokat sikerült elhárítani. Magyar párti körökből nyert információ szerint ennek a kérdésnek rendkívül ártanak a valóságnak meg nem felelő olyan hírek, amelyek az

kal azonban Nagyszeben a marosvásárhelyi kerülethez tartozik és így a kérdés megoldása nem látszik majd könnyűnek.

Két román igazgató is pályázott a temesvári színházra. Ezek Bulandra és társai, bukaresti szinigazgatók, akik drámai társulattal rendelkeznek és Livescu, aki szintén prózaelőadásokat ígér programjában. Mindketten anyagi

segítséget is kérnek

a várostól, de mivel ilyen címen a városi költségvetésbe összegek felvéve nincsenek, ez a kérelem nem lesz teljesíthető.

Az összes jelöltek pályázatait a szóbanforgó memorandummal együtt egy-két nap múlva a főpolgármester előtt fekusznak, aki kiválasztja az új igazgatót és ezzel egy hónapok óta húzódó nehéz ügyet visz dülőre. A főpolgármester döntéséről az új igazgató hivatalos értesítést nyer, ezzel az irattal elutazik Bukarestbe, ahol a minisztériumban megkapja a végleges koncessziót. Ezen immár véglegesen kiállított koncesszió alapján a városi hatóság megköti az igazgatóval a szerződést, amelynek minden egyes pontja

szigoruan betartandó.

A város részéről megállapítandó feltételek és kikötések már a polgármesteri határozatban is benne foglaltatnak és ezeknek nem teljesítése maga után vonhatja a játsszási engedély megvonását. A feltételek sorában lesz többek között az, hogy a város három hónapra átengedi a színházat, az igazgató tartozik operaelőadásokat tartani, köteles ötven ezer lei garanciát letétbe helyezni a városnál, feltétlenül művészi társulatot tartozik szerződteni husz tagból álló kórusral és husztagu zenekarral zongora nélkül. A szezon megkezdésekor a polgármester és a színházi ügyekben művészi hozzáértéssel bíró kiválasztott férfiak megállapítják a társulat nivóját, amelynek hiánya esetében

a szerződés felbontható

az igazgatóval. A városi tanács alapítja meg a színház helyiségeért, ruhatárért stb. fizetendő bért úgy a régi, mint az egykor mégis csak elkészülő új színházban. Ezek azok a fontosabb feltételek, amelyek teljesítése mellett megkezdheti az új magyar szezonot az új igazgató: Franyó Zoltán, akinek megbízatása befejezett ténynek látszik.

Egységes lista készíti

Aradon a községi választásokon

Arad, augusztus 21.

Arad városa szeptember 12-én újból választ és az előkészületek a községi tanács megalakulásáig máris megindultak. Az aradi munkásság, amely az elmúlt választásokon a nemzeti párti blokkal halad egyúttal, ezúttal külön listán veszt föl a harcot. Akcióba lépnek a konzisták is. Boneu Vazul prefektu kívánatosnak tartja, hogy az új községi választáson ne pártlisták hanem pártközi egynevezett polgári lista szerepeljen, melyen pártállásra való tekintet nélkül a aradi polgárság legértékesebb tagjai szerepeljenek jelölteként. A eddigi jelek szerint a nemzeti párt és a parasztpárt szintén hajlandó elfogadni az egységes lista tervét.

Jugoszlávia Bulgáriában

üldözi a komitácikat, ha új betörést kísérelnek meg

Bukarest, augusztus 21.

A Cuvantul értesülése szerint bolgár kormány az idegenek ellen represszália gyanánt elrendelte, hogy a nyilvános helyeken csak bolgár nyelven szabad beszélni. A bolgár belügyminiszternek erre vonatkozó rendelete a napokban jelent meg és kimondja, hogy az ellene vétőket súlyosan megbüntetik. A román kormányhoz már jelentések is érkeztek arról, hogy Bulgária román falvainak lakosságát az ottani hatóságok arra kényszerítik, hogy bolgár nyelven beszéljen. A szófia belügyminiszter rendelete eltiltja a román könyvek bevitelét is. Hír szerint az érdekelt államok képviselői felvilágosítást kérnek Szófiában a nyelvrendelet miatt.

A bukaresti külügyminisztérium márvárja Bulgária válaszában megérkezését az együttes jegyzékre. Beavatottak szerint a válasz nem lesz kielégítő és a bolgár kormány igyekezni fog kibujni a felelősség alól. Kijelenti majd Bulgária, hogy a kormány minden lehetőséget el fog követni a sérelmes helyzetnek a megszüntetésére. Valószínűnek látszik, hogy a szomszédos államok ezzel a válasszal nem lesznek megelégedve és különösen Jugoszlávia fog erélyes eszközöket alkalmazni és újból betörések esetén bolgár területen is üldözni fogja a komitácikat.

Félfholtra vertek

egy betörőt, aki menekülése közben agyonlőtt egy gazdát

Rimaszombat, augusztus 20.

Borzalmas rablógyilkosság történt a gömörmezei Klenóc községben, melynek egy többgyermekes fiatal gazda esett áldozatul. Belkó István huszonegy éves rovtmultu legény tegnap betört Buhrr Jánosék házába és onnan több érték tárgyon kívül magával vitte Buhrr János költött vadászfegyverét is. A rablásban megakadályozták, mert időközben Buhrr házanépe hazajött. A betörő

kiugrott az ablakon

és futásnak eredt. Buhrr üldözöbe vette Belkót, aki egyszerre csak felemelte a vadászfegyvert és avval Buhrrra lőtt, aki súlyos sebeketől boritva véresen bukott a földre.

A vér láttára a családtagok még vadabb tempóban kergették a betörőt egészen Klenóc községig, ahol Belkó egyenesen a csendőrök karjai közé futott. Az emberek csaknem holtra verték a rablógyilkost. Karók, botok zuhantak, öklök, pofonok érték a kimerültség meghajszolt Belkó Istvánt. Fejéből

patalkozott a vér,

vasvillákkal szurkálták belé a feldühödött emberek, a csendőr-ségnek alig sikerült őt a klenóciák kezéből kimenteni. Bevitték a rimaszombati ügyészségre, ahol cinikusan vallotta be tettét és kijelentette, hogy csak lopni akart és miután ebben meg akarták akadályozni, kénytelen volt ölni.

Legmegbízhatóbb bérautók

Legolcsóbb speciális FIAT gépjávitások originális alkatrészekkel

TICHY VILMOS autógarázs I., Piața Unirei (Dom-tér) 8. Telefon 7-84

Hírek

Terjesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az ókirály-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Kislányok nélkül

Évek óta kislányok nélkül él a világ. Vannak tizennégy éven aluli és tizennégy éven felüli nők, serdületlenek és felserdült nők, de a kislány fi-gyarája egészen elveszett és nem talál meg az intézetekben, sem iskolákban, sem otthon, sem a korzón. Lap-s lakkeipő kerek orral, plissébe rakott sötétkék szoknya, fehér matröz-gelléros bluz, angol sapka, vonalak és árnyékok, amik teljesen eltűntek a nagy ártalmosság, ha nyolc-tíz éves gyermek-nyaka még hajlandó fölvenni ma-ra ezeket a kimondottan „gyere-kes,” ruhadarabokat.

Nem is nagyon kényszerítik rá jó szülői, mert nem divat. Ehelyett a kislány crepp-de-chine ruhát kap, na-gyos szabással (vagy mondjuk, hogy amama jár gyerekes szabásu ruhában) és lényegesen nem változtat, a kislány szeszellék vagy bois de rose kabátot kap selyemmel bélelve s ha a kislány kékfiskorba jut, nem lehet őt megkülönböztetni a mamájától. Rövid a szoknya a mamának, a kislánynak a Pubifrizurája van a mamának? A kislánynak is! Hátulról nem is lehet megmondani, hogy melyik a mamája és melyik a tizenöt éves lánya.

A francia divat egészen kivetkőz-tesse a gyerekes formákból ezeket a kislány ruhákat. Azzal, hogy úgy járnak, mint a mamájuk, a nagynénijük, a kislány testvérük vagy a sógornő-je, lelki berendezésük is idomul a mamá vagy nagynéni pszichéjéhez. A kislányt nem különbözteti meg kül-ül semmi a nagylánytól.

Nincsen bakfis többé egyenruhában. A kislány-dresszben, hanem csak nő van, mindenféle, kicsi, nagy, öreg, ifju. Az egész világon mindenütt csak nő jár a mulatságos tipus, az angolruhás kislánnyal, könyvekkel a hóna alatt, szemmel rajz táblával, amint végig-jár a korzón és ott végigneveti a népet.

A kislány nincs többé és a bakfis meg halt a korzón alacsony dákák között, akik nem eszik meg ott a kislányt, hanem ruháról beszél-nek és szemeznek a fiukkal, megszó-kozzák magukat és nem is kerül fá-tyalosságukba majmolni a nagy nőt, mert nagy nők ők a magassarku cí-klakkal és selyemharisnyáikkal amugy Sajnálom a mai kislányokat, hogy a kislányok már tízezer koruktól kezdve formál a divat. Az a divat, ame-lynek tendenciája gyerekes s mint-egy a rutinos dákákat mégsem sike-rik a gyerekekkel varázsolni, tehát a kislányokból csinált kívül-belül rutinos dákákat, hogy egy szintre hozza őket.

S-á n.

A király külföldi utazásai-nyiből jelentik: Ferdinánd ki-nyiből Párisba utazott. A pályaud-ron a prefektus vett bucsut az ural-odótól, aki köszönetet mondott az-után a hatóságok előzékenységeért, majd örömeinek adott kifejezést a ro-mán-francia egyezmény megkötése-ért. Ferdinánd király tíz napig ma-rikán a francia fővárosban, onnan Szejcsba és Oaszországba indul és szeptember 20-án tér vissza Romá-niába.

Egységbontó kísérletek történnék

ujra a Magyar Párt demokratizálásának ügye alatt

Temesvár, augusztus 21.

Napkeleti bölcsék tőgájában há-rom békétlen erdélyi magyar látog-gatja sorra az erdélyi és bánági váro-sokat, hogy nemzetmentő böl-ceségük magyát elhínték és új alakulás csiráinak építsenek me-legágyat a lelkekben. Az erőt az életadó nedvet azonban a Magyar Párt dusan lombosodó fájának gyökereiből akarják elvenni. Koós Károly, az álmodozó mű-vész, Deutscher Géza és Ko-leszár Jenő dr. a három apostól, akik informálódás ügye alatt terjesztik a széthúzás szellemét. Jól ismeri a magyarság szereplé-seit a Magyar Párt megalakulása óta. Jól emlékszik pártalakítási ki-sérleteikre és jól emlékszik duzso-gó, hol támadó, hol visszavonul-ással tüntető politizálásukra. Nincsenek egyedül. Tipus ez, mely-nek vannak képviselői nemcsak Erdélyben, nemcsak Kalotaszegen, hanem a Bánágban, Temesvárott is. Hol egy ábránd hiu kergetése, hol a megsértett hiúság rugója és indítóka ezek cselekvésének. Is-meri őket jól a magyarság és érté-keik szerint értékeli elhatározá-saikat.

Kellő értékére szállítja le Koósék temesvári látogatásának súlyát is, melynek egy újságíró előtt tett ki-jelentésük szerint az volt a célja, hogy érintkezést keressenek az „igazán” demokratikusan gondolkodó intellektuel elemekkel és új orientáció lehetőségét beszéljék meg. Hangoztatták a régi elkopta-tott frázisokat, hogy a Magyar Párt vezetősége antidemokratikus és ezért a kisemberek nem lehetnek bizalommal irányában. Hangulat-

— MELYIK LESZ KEDVESEBB.

Bukarestből jelentik: Az Adeverul cí-mű lap interjú közöl Bocu Szevér nemzeti párti képviselővel, aki je-lenleg Karlsbadban üdül. Bocu kijelentette, hogy a nemzeti párt több-sége ellene van a parasztpárttal való fuzió tervének és a liberálisokhoz való közeledést kívánja. Mani u azonban a parasztpárti megegyezés híve és miután nagy tekintélye van a pártban, a helyzet egyelőre tisztá-zatlan.

— Szent István. A római katolikus egyház tegnap ünnepelte Szent István napját. Ez alkalomból Temesvárott a székesegyházban nagymise volt, ame-lyet Kayser Lajos prelátus cele-brált.

— Megfestetik Glattfelder püspököt a temesvári szeminárium részére. A csanádgyházmegyei központi papság elhatározta, hogy a temesvári szemi-nárium részére megfestetik Glatt-felder Gyula dr. csanádgyházmegyei püspök arcképét. A portré megfestésére Vadler Jenő festőmű-vész kapott megbízást, aki a tavasszal Temesvárott nagyszerű képiállítást rendezett.

— Máriaradna megünnepli As-sisi Szent Ferenc emlékét. Máriaradnán nagy előkészületek foly-nak arra az ünnepségre, amelynek keretében október hó negyedikén megülik Assisi Szent Ferenc halála-nak kétszázadik évfordulóját. Ebből az alkalomból a Kálvária mellett felállítják Szent Ferenc életnagysá-gú szobrát.

keltés a céljuk a mostani vezetőség ellen és ezt a hangulatot szeretnék támadásokra felváltani a párt gyer-gyószentmiklósi nagygyűlésén. Megkísérlelték ezt annak idején intra muros, most extra muros sze-retnék az egységet megbontani.

Nem fog nekik sikerülni, mint ahogyan nem sikerült nekik a multban sem. A Magyar Párt be-bizonyította egységét a választá-sokon, ez az egysége nem szenvedett csorbát azóta sem. Ellenkező-leg. A lelkek együttérzése még in-tenzivebb, az összetartozandóság és egymásrautaltság érzése még erősebb lett azóta, mert keserves tapasztalatok árán meg kellett győződnünk róla, hogy önmagunk-ra, saját erőnkre vagyunk utalva. Szinte fuldokoltunk az ígéretek tengerében, amelyeket a kormány-tól kaptunk. Ez meggyőzhette azo-kat is akik eddig kételkedtek benne, hogy számottevő faktor va-gyunk az ország lakossága között. Az ígéretek nem teljesítése azon-ban megtaníthatott arra is, hogy politikai küzdelmünkben senkire sem számíthatunk. Egyedül ál-lunk. És minél inkább magunkra maradunk, annál szorosabban össze kell tartanunk. Ez az össze-tartás ami egyedüli erőnk. És fegyverünk a törvénytisztelet és ezen törvénytisztelet megkövetelése mindenkitől. És a türelem és kitar-tás. Aki meg akarja bontani a magyarság egységét, azt kiközö-sítjük sorainkból. Erőseknél és egységeseknek kell lennünk. Olyan erőseknél és egységeseknek, hogy nemcsak a Koósék gyenge kísérle-tezései, de a poklok minden kapui se vehessenek erőt rajtunk.

— Letartóztatták Kolozsvárott a

temesvári részvényesalókat. Kolozsvárról jelentik: A Banca Negustore-asca a Romániai bukaresti pénzünté-zet nemrég két ügynökét küldte Er-délybe részvényjegyzések gyűjtésére. Több helyen jártak, így Temesvárott is. Szereplésük a kereskedők és ipa-rok előtt gyanus volt és rövidesen kiderült, hogy két szélhámosról van szó, akiket most letartóztattak. Azzal igyekeztek áldozataikat rábeszélni, hogy az, aki legalább öt darab hét-száz lei névértékű részvényt jegyez és az összeg felét előre kifizeti, an-nak 300.000 lei bekebelezésmentes köl-csönt szereznek.

— Szeptember közepé-től drágább a vasút. Bu-karestből jelentik: A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a fel-emelt vasuti díjszabás szeptember tizenötödikén lép életbe. A sze-mélyforgalmat és teheráruszállítás-ban egyaránt magasabb díjtételek lesznek.

— Bucsünnep a Bessenye-telepen. A Bessenye-telepen lakó római katolikus hívek a templomalap javára augusztus 22-én a Pank-féle vendéglőben egész napon át tartó nagy bucsünnepséget rendeznek. Be-lépidij nincsen. Este táncmultság lesz.

* Kedélyes est. Az Állatvédő Egyesület szerdán, augusztus 25-én, este kilenc órakor a Spieluhr-vendég-lőben kedélyes estét rendez, amelyre a tagokat ezuton meghívja az el-nökség.

— SPÓROLNAK A FRANCIAK. Párisból jelentik: A francia kor-mány tegnap betiltotta a friss ke-nyér fogyasztását, mert reméli, hogy ezzel a lisztfogyasztásban huszonöt százalékos megtakarítást érhet el.

— A Magyar Párt nagygyűlésének előkészítése. Kolozsvárról jelentik: Bethlen György gróf, a Magyar Párt elnöke néhány nap mulva haza-érkezik és ismét átveszi a Magyar Párt ügyeinek vezetését. Sándor József szenátor, aki Bethlen távollé-tében az elnöki teendőket ellátta, a gyergyószentmiklósi nagygyűlés pro-gramját készíti elő és befejezi a párt új szervezeti szabályzatainak mun-káját.

— Kommunista diákok. Bukarest-ből jelentik: A kisenevi sziguranca egy kommunista kémszervezetet fede-zett fel, amelynek élén két diák ál-lott, akik a prágai egyetem hallgatói. A diákokat a bécsi kommunista köz-pont bizta meg a kémkedéssel. Ki-senevben egy őrmesterrel léptek öss-zeszköttetésbe, aki szinten el is fogadta ajánlatukat, de aztán leleplezte őket. A hatóság mindkettőjüket letartóz-tatta. A diákok beismerő vallomást tettek.

— Katolikus kongresszus. Bres-lauban legközelebb nagy katolikus kongresszus megy végbe, amely ki-zárólag egyházi természetű kérdé-sekkel foglalkozik. A bánági kato-likus papság részéről többen vesz-nek részt a kongresszuson.

* Uri-fehérműveket legfinomabb kivitelben méret szerint, ugyszintén hozott anyagból is ingeket 120— és 160 — lei árban garancia mellett készít Papp Gábor Str. Mercy 6.

— A részeges Anna halála. Róda Anna, a temesvári szegényház het-venöt éves szerencsétlen lakója, aki már évek óta az alkohol rabja volt, tegnap a gyárvárosi állomás közelé-ben hirtelen összeesett és néhány perc mulva meghalt. A helyszínen megjelent P-escu komiszárius és Stefanovits Mi-livoj dr. kerületi orvos, aki szívszélhűdést állapított meg.

* Finom női filckalapok és Sil-kina kalapbárony legelőnyösebb N. C. Daniel cégnél. Detailelás a gyáreépületben József-tér (Kütl-tér) 12.

— A Nagybecskerekén letartóz-tatott zombolyai gazdát szabad-lábra helyezték. Nagybecskerekéről jelentik: Megirtuk Hepp Mátyás zombolyai gazda kálváriáját, akit, mikor a zombolyai svábok jugo-szláv területen kisajátított birtokai-nak ügyében Nagybecskerekre ment, letartóztattak. Azzal vádolták, hogy a forradalom alkalmával Klári köz-ségben agyonlőtt egy szerb embert. A vád alaptalannak bizonyult és ezért a nagybecskereki törvényszék vádtanácsa elrendelte Hepp szabad-lábra helyezését.

* Bözsi nagysád, a nagyszerű táncújdonság. Kálmán-kiadás, min-denütt kapható.

A magyarság figyelme Temesvá-rott a szombaton este kilenc órakor a Lloyd Klub termében irodalmi elő-adás felé irányul. Az előadást Raith Tivadar, a kiváló magyar író tartja. A huszadik század magyar irodalma az európai szellem áramlataiban eimen. Előadásában a háboru utáni magyar irodalommal is foglalkozik és így a magyar közönség különös ér-deklődésére tarthat számot. Jegyek elővételben a Löbl-hirlapirodában kap-hatók.

MOZI

Szombat vasárnap. A mai nap szenzációja. A gyönyörű film

„Les deux gosses“

és

A nagy mentőünnepély a strandon.

1. Látképek. 2. Versenyuszás. 3. Láb-szépségverseny.

A film délelőtt is lesz bemutatva.

A táncszezón kezdetével minden családban nélkülözhetetlenné válik a 1065

grammofon.

A világ legjobb grammo-fonja és grammofon-lemezei

KATZKY-nál
Timișoara, Mercy-utca 10.

— Idegenek jelentkezése. A temesvári állambiztonsági vezérfelügyelőség felszólítja azokat az idegen állampolgárokat, akik annak idején a vegyes bizottságtól tartózkodási engedélyük meghosszabbítását kérték, hogy a rendőrprefektúra 33. számú szobájában szeptember hó elsejéig jelenjenek meg irataik átvétele végett, mert különben elvesztik jogukat a további itt-tartózkodásra.

* Siró violák a legszebb dal. Kálmán-kiadás, mindenütt kapható.

— Bőripari és kereskedelmi bank alapítása. A súlyos gazdasági viszonyok arra kényszerítik Románia börtényeit, hogy a legfontosabb ügyek megbeszélésére kongresszust tartsanak. Ez a kongresszus szeptember tizenkettedikén Temesvárott lesz, amelynek tárgysorozatán többek között a börtények egyesületének megalakulása is szerepel. Másik fontos pontja a szakoktatás és a bőrárvák létesítése. Akciót akarnak indítani a vegyvizsgálóintézet felállítására érdekében a bőripar részére, de komoly megbeszélések folynak abban az irányban, hogy a bőripari hitelek kielégítése érdekében bőripari bankot létesítsenek. Az előkészítő bizottság, melyben egész Bánság és Erdély bőriparosai képviselőket kaptak, már megkezdte az előkészítő munkálatait.

* Minden iparosnak tudnia kell, hogy csak az összetartásban van az erő az iparosérdek megvédésére. Az összetartást pedig fokozza a gyakori összejövetel. Az iparosoknak legalkalmasabb összejöveteli helye a Máthé-féle vendéglő az iparosok székházában, ahol jó italok mellett beszélhetik meg dolgaikat.

* BÉRAUTOK precíz javítóműhelye, autók garagirozása, éjjeli szolgálat. Autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 14—93, 23—24. Autók eladása és vétele.

Az utazó kereskedők egyesülete e hó 22-én d. e. 10 órakor a Lloyd Társaság nagytermében

taggyűlési

tart, amellyel kapcsolatban megalkakul az Egyesületnek ügynöki csoportja.

Felkéretnek úgy az utazó kereskedelmi alkalmazottak, mint az önálló ügynökök, hogy azon teljes számban jelenjenek meg, minthogy különösen a kereskedelmi ügynökök érdekeit közölről érintő kérdések kerülnek tárgyalás alá.

Tárgysorozat:

1. Általános beszámoló, tartja Klein Dávid elnök.
 2. Az utazó gazdasági problémáiról beszámol Hencz József ügyvezető elnök.
 3. Az ügynökök jogviszonyairól ad elő Steiner Béla dr. egyesületi ügyész.
 4. Indítványok.
- Tagtársak és vendégek kéretnek minél nagyobb számban megjelenni. 1111

Kezdő

irodai munkaerőt keresünk magyar és német nyelvismerettel. Románul beszélők előnyben részesülnek. Az állás

azonnal

elfoglalható. Írásbeli ajánlatokat „Kezdő” jelígre a fizetési igények megjelölésével a kiadóba kérünk.

HELICON-nyomda, Timisoara

MOZI

I. rész

Belvárosi mozi: szombat, vasárnap (augusztus 21—22.)
Gyárvárosi mozi: hétfő, kedd (augusztus 23—24.)
Mehalai mozi: csütörtök, szombat (augusztus 26, 28.)

II. rész.

Belvárosi mozi: hétfő, kedd (augusztus 23—24.)
Gyárvárosi mozi: szerda, csütörtök (augusztus 25—26.)
Mehalai mozi: vasárnap (augusztus 29.)

Premiér előadás Erdély és Bánát részére!

A nyári idény legnagyobb szenzációja! A nyári idény legnagyobb szenzációja!

Les deux gosses (A kis rongyosok)

2 részben.

Nagy attrakciós francia moziregény.

Pierre Decourcelle regénye, mely sokkal meghatóbb mint A két árva.

Tartalom:

I. rész.

1. Az első hazugság. 2. A pokoli bosszu. 3. Taufan és Claudinet. 4. Georges de Kerlor visszatérése.

II. rész.

5. Claudinet menekülése. 6. Drága anyukám. 7. Claudinet halála.

Gyermekek, tanuljátok meg mit jelent a benső és igaz barátság a kis pajtások között.

Ti viszont szerető anyák, könnyeitek bő áriát onthatjátok látván, hogy a szülők és a végzet hibájából miként árthatnak a fájdalom és szenvedések martalékaivá szegény kis ártatlanok.

Főszerepekben: Gabriel Signoret, Gina Relly, a kis Jean Forest és a kis Leslie Shaw.

Este felemelt helyárak!

Monopol Atlantic-Pgocea, Paris.

Hirdetmény.

Értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy rendkívül gazdag butorraktaromat mélyen leszállított áron árusítom. **Könnyű fizetési feltételek!**

997

Tisztelettel:
UNGOR műbutorasztalos

Gyári telefon 10—70

Üzleti telefon 10—71

Olcsó házhelyeket építőanyaggal részletre

miniszterium által engedélyezett

Kardos-telepen, gyárvárosi strand homokszedők végében.

Halló!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Gyárváros, Potyka-utca 1. sz. a.** (a volt Horga-féle vendéglő) vendéglőmet szombaton, e hó 21-én megnyitóm.

Halpapríkás és turóscsusza. Kítűnő fajborok. Elsőrendű zenekar.

Figyelmes kiszolgálásról gondoskodik

Gulás Mihály, vendéglős!

Timisoara-Fabrica, Fő-utca 33—35

Eladok háztelket

előnyös fizetés mellett. — A háztelkek Erzsébetváros Ujlaki-utca meghosszabbításában vannak. Érdeklődéseket kérek a tulajdonosnál:

Ternyáncsek Tivadar,
Józsefváros, Horváth Boldizsár-utca 3. 1034

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alíráskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasság

Melyik fiatal, szép, független urileány ve uriaszony volna hajlandó megismerkedni 30 éves uriemberrel szórakozás, házasság céljából. Választ „Vidéki” jelígre a adóba kérek.

Férjhez menne 30 év körüli csinos, re kívül házas finomlelkű urileány, bevezetett 2 szobás modern lakással oly 40 év körüli komoly feltűlten uriemberhez, kin a meleg családi otthon fontosabb a honmálynál. Csakis teljes című, komoly leveleket kérek „Nem csalódik” jelígre a adóba.

Alkalmazás

Asztalost keresek, ki antik butorok rendb hozásához ért. Pontos, alapos, rendes munk megkivántatik. Cim a kiadóban.

Csemegekereskedésbe segéd vagy kiasszony, ki e szakmában jártas, jix fizetés felvétetik azonnal. Veszprémy, Józsefváros, Uri-utca 16. (111)

Lakatos és esztergályos inasok jó fizetés felvétetnek. Toronyóragyárban, Kildőzsa-utca 1. (111)

Jól főzni tudó bejáró-szakácsnőt keresek kéttagu családdhoz. Széchenyi-utca 2, I. em. 3. ajtó. Jelentkezhetni d. u. 2—5-ig.

Állást keres

Nyugdíjas tisztviselő azonnali elfoglaltságot keres szerény fizetéssel. Cim Szilágyi József, Erzsébetváros, Tiroi-utca 61. sz.

Ügyvédi irodában, vagy banknál, iparvállalatnál a legerényebb igények mellett állást vállalna középkorú nyugalmazott hadbíró, aki a magyar és német nyelven kívül melyeket szóban és írásban perfektil bírórománul is beszél. Szives ajánlatokat „Hadbíró” jelíge alatt a kiadóhivatalba kér.

Adás-vétel

Jókarban levő használt női ruhák olcsón eladók. Cim a kiadóban.

6 üléses Gräff & Stiffi tura-autó jó üzemi képes állapotban, kedvező fizetési feltételek mellett, olcsón eladó: vagy egy könnyű Fiat kocsi kicserélendő. Cim a kiadóban.

Irógép Smith Premier, külön karban, 3000 leierért eladó. Cim a kiadóban. (1097)

Három hold föld eladó a város mellett. Megjellel házhelynek is. Cim a kiadóban. (982)

Lakás

Kertes lakást keresek nov. elsejére, lehetőleg a Belvároshoz közel. Ajánlatokat ár megjelöléssel „Három szoba” jelígre a kiadóba kérek.

Az állatvédőegyesület részére keresünk egy egyleti helyiséget. Ennek következtében felkérjük a t. tagjainkat, jóakaróinkat, erre vonatkozó tudósításokat mielőbb velünk közölni sziveskedjenek. Wachsmann Alvin dr. elnök és Saguna titkár.

Különféle

Két egyedülálló nő kítűnő ellátást kaphat igen csinos lakással a Belvárosban. Megkereséseket „Keltemes otthon” jelígre a kiadóba kérek. (1078)

Iskolásgyermekeket 12—14 éves koruak teljes ellátásba vennék, jutányos áron. Világos tágas szoba, elsőrangú koszt. Belváros. özv. R. E-né, Nándor-lér 13. sz., II. em. (1077)

Boszák Albert mű- és homorú-köszörüs, kézműves, Timisoara, I., Bem-utca 30. Vállal minden e szakmába vágó munkát pontosan és jutányosan.

Triesz cipők mérték után készülnek, a legjobban, jutányos áron. Józsefváros, Bega-jóbbisor 19.

Ruggyantabélyegzőket 6 óra alatt készít Klauber, Timisoara, Jenő herceg-utca 18. (1085)

FARMODONT
FOGKRÉM

Felelős kiadó: VÁRNAY ELEMÉR dr.